

II paralleeldiskussiooniblokk 15.15-16.30 “Akadeemiline petturlus – mis on kaalul?”

Akadeemiline petturlus õppejõu ja üliõpilase silmade läbi
Doktor Tiina Kirss; Tartu Ülikool

Kui olin esimest aastat üliõpilane (bioloogia erialal, nelja-aastase bakalaureuse õppekaval USAs), kuulsin 3. kursuslastele mõeldud „Loomafüsioloogia“ kursust. Lähenes esimene kontrolltöö. Kord pärast loengut tuli minuga rääkima vanem kaastudeng, kes küsis: kas tahad meie spikerdamisringi liikmeks tulla? Olin jahmunud, mõte oli mulle täiesti võõras. Ilmselt (paraku?) olin silma paistnud eeskujuliku üliõpilasena, kes loengutel mõnikord küsimusi esitas, st viitsis ka õpikut lugeda. Mõistagi keeldusin ettepanekust. Samas sain teadlikuks, et sarnased ringid olid olemas. Kuna professor käis kahe tunnise kontrolltöö vältel paar korda pikemalt oma laboris eksperimente üle vaatamas (usaldus?), tundus mulle, et iga paberikrabinaga liikusid spikrid... Aastaid hiljem noore õppejõuna ühes väikeses USA ülikoolis kutsuti mind tunnistajana aukohtusse, mille ette pidi astuma üliõpilane, kelle ühe humanitaaria valikaine lõpuessee sarnanes viimase punktini tema ülikooli fraternity kaasvõitleja omaga, kes sama ainet läbis aasta tagasi... Oli vaid üks probleem: mees oli välja vahetanud alusteksti. (Olevat ju sarnane andmebaas [essay bank], frater ite toeks.) Sain veel natuke teadlikumaks. Neil aastatel polnud veel leiutatud Urkundi ega sellele sarnaseid plagiaadituvastamise tarkvaraprogramme. Möödus veel mõni aasta ja Tartu Ülikooli külalisõppejõuna sain ühel kursusel üliõpilaselt lõpuessee teemal, millest meil polnud loengus kordagi juttu olnud. Kahtlustasin endamisi, et on tegemist tänapäeva mõttes „eneseplagiaadiga“, teisisõnu, sama esseed oli kasutatud ka ühe varasema (minu noorema kolleegi poolt õpetatava) kursuse jaoks. Olles seda fakti tuvastanud, andsin üliõpilasele selgelt mõista, et kirjutagu uus essee või arvestagu läbikukkumisega minu aines.

Ettekandes arutlen „akadeemilise petturluse“ mõiste üle puudutades nii eksamil spikerdamist, sõpradelt esseede (st kodu/seminaritööde) „laenamist“(mida nemad on ehk netist ostnud) ning nn eneseplagiaati mõistet. Kas kõik on lubatava (va „lastetoas“ taunitav)? Kes võidab, kes kaotab, kes nii-ehk-naa midagi teada ei saa(ksi)? [Ärgem oodakem retsepte, moraalilugemist, ega tänapäeva-edumeelse-kõrghariduse-nimel-pisut-vangerdamise põhjendusi]. Kas tänapäeva

Euroopa kõrgharidus peaks näo kõrvale pöörama kui...spikerdatakse, „laenatakse“, „sheeritakse“, sh edu nimel?

Aga meil küll nii ei ole!

Kätlin Pulk; Estonian Business School, dotsentJuhtimise õppetooli hoidja; doktoriõppe juht,

Käesoleva aasta aprilli lõpus avaldas 'The Guardian' Sarah Marsh'i artikli akadeemilise petturluse plahvatuslikust kasvust Suurbritannia nõ eliitülikoolides. Artiklis käsitletakse lühidalt Russell Gruppi kuuluvate ülikoolide sh Oxford ja Cambridge seas läbiviidud uuringut. Nimetatud uuringu tulemused on kõhedust tekitavad: õppeaastate 2014/2015 ja 2016/2017 võrdluses on täheldatud akadeemilise petturluse 40%-list kasvu.

Mõtlemapanev on tõsiasi, et pigem reegli kui erandina kuulub kõrghariduse erinevate õppeastmete õppekavade kvaliteedi hindamise ekspertkomisjonide koosseisu eksperte Suurbritanniast. Kas me oleme valmis vastama nende hüpoteetilisele küsimusele: Milliseid on arengud akadeemilise petturluse vallas Eesti tudengite seas Eesti kõrgkoolides?

Isegi kui meil ehk tänasel päeval puudub ülevaatlik statistika plagiaadi ja loomevarguse juhtumitest, siis vaevalt, et saame rahulikult öelda „Meil küll nii ei ole.“ Lastes pilgu üle Russell Gruppi kuuluva 24 Suurbritannia ülikooli nime, kus on eranditult väga mainekad ülikoolid, kerkivad tahes-tahtmata üles küsimused: Millised on akadeemilise petturlusega seonduvad riskid tänases Eesti kõrghariduses? Kas ja kuidas neid võimalikke riske maandada? Kui palju on tuvastatud plagiaadi ja loomevarguse juhtumeid Eesti kõrgkoolides? Kuidas reeglina reageeritakse akadeemilise petturluse juhtumitele Eesti kõrgkoolides? Kas üldse peaks kuidagi reageerima?

II paralleeldiskussiooniblokk 15.15-16.30 “Koostöö ja rahvusvahelistumine – naabriga koos või naabrist parem?”

Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli ja Sisekaitseakadeemia koostööst ühisõppeaine „Lähisuhtevägivald ja juhtumi lahendamine“ loomisel
Mare Tupits, Uno Traat, Marika Merits, Rauni Rohuniit, Silja Mets-Oja, Merle Tammela, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Sisekaitseakadeemia

Lähisuhtevägivald on tõsisemaid Eesti sotsiaalseid ja rahvatervise probleeme, mis koormab riigi õiguskaitse-, tervishoiu- ja sotsiaalhooldesüsteemi. Lähisuhtevägivald juhtumite ennetamisel ja tõkestamisel on institutsioonide vaheline koostöö Eestis senini olnud vähene. Koostöö arendamiseks loodi 2015 a. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli ja Sisekaitseakadeemia vahel ühisõppeaine. Aine eesmärgiks on kujundada üliõpilases valmisolek lahendada lähisuhtevägivald juhtumeid koostöös erinevate osapooltega (politsei, tervishoiutöötaja).

Õppeaine maht on 4 EAP ja kursusele on loodud Moodle e-õppekeskkond. Õpetavad nii Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli kui ka Sisekaitseakadeemia õppejõud ja kontaktõpe toimub mõlemas õppeasutuses. Õppemeetoditena kasutakse lisaks loengutele diskussioone, rühmatööd, simulatsioone ja debriifingut. Moodle keskkonnas on õppematerjalid videoloengutena, iga teemaploki lõpus on valikvastustega kontrolltest ning üliõpilastele on loodud foorumid. Aine lõppedes annavad üliõpilased tagasisidet. Koostööna on läbi viidud teemakohaseid konverentse. Esimene konverents toimus 2016. aastal Sisekaitseakadeemias ja 2017. aastal Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis.

Teeradade leidmine õpingumeres

Peeter Ellervee; Tallinna Tehnikaülikooli professor, programmijuht, arvutisüsteemide õppekeskuse juht

Tudengid, õppejõud, õppekavade juhid ja paljud teisedki on vägagi tuttavad probleemiga, kuidas tagada õpirändel omandatu sobivus õppekavaga. Selleks peab võrdlema eri ülikoolide õppeaineid, kuid saada olev informatsioon on vägagi erineva taseme ja detailsusega. Samad probleemid kehtivad ka õpirände planeerimisel. Kui aga veelgi laiemalt vaadata, siis eksisteerib vajadus õpivõimaluste kirjelduste ühtlustamiseks, mis annaks hea võimaluse nii elukestva õppe kui ka võimalike koostööde planeerimiseks rahvusvaheliselt.

Erasmus+ projekt COMPASS (<http://www.learning-compass.eu/>) raames on arendamisel süsteem, mis läbi standardiseeritud õpiobjektide ja -võimaluste kirjelduste võimaldab luua alternatiivseid lahendusi ühe või teise kompetentsi omandamiseks. Konsortsiumisse kuuluvate ülikoolide kogemusele tuginedes on loodud andmemudel õpivõimaluste kirjeldamiseks ühtses hajutatud süsteemis. Sama süsteem peaks tulevikus pakkuma nii tudengitele kui ka teistele huvitatud osapooltele võimalusi otsida erinevaid teid, kuidas ühte või teist oskust arendada kombineerides erinevates õppeasutustes pakutavat. Eialgu keskendutakse küll ainult IKT sektorile, kuid Euroopa Liidu kompetentside raamistiku abil on sama süsteem rakendatav ka teistel valdkondades.

II paralleeldiskussiooniblokk 15.15-16.30 “Kuidas tagada, et kõrgkoolides õpetavad parimatest parimad?”

Õpetamisoskuste arendamine Tartu Ülikoolis: valikud ja võimalused?

Mari Karm, Tartu Ülikool

Tartu Ülikooli arengukavas on sõnastatud, et ülikooli ülesanne on pakkuda parima kvaliteediga õpet ning et selle saavutamiseks toetab ülikool akadeemiliste töötajate õpetamis- ja juhendamisoskuste arendamist. Õpetamisoskuste arendamise käigus on kokku lepitud “Õpetamise hea tava” (2016) põhimõtetes. Tartu Ülikooli õppejõududel on võimalik vabalt

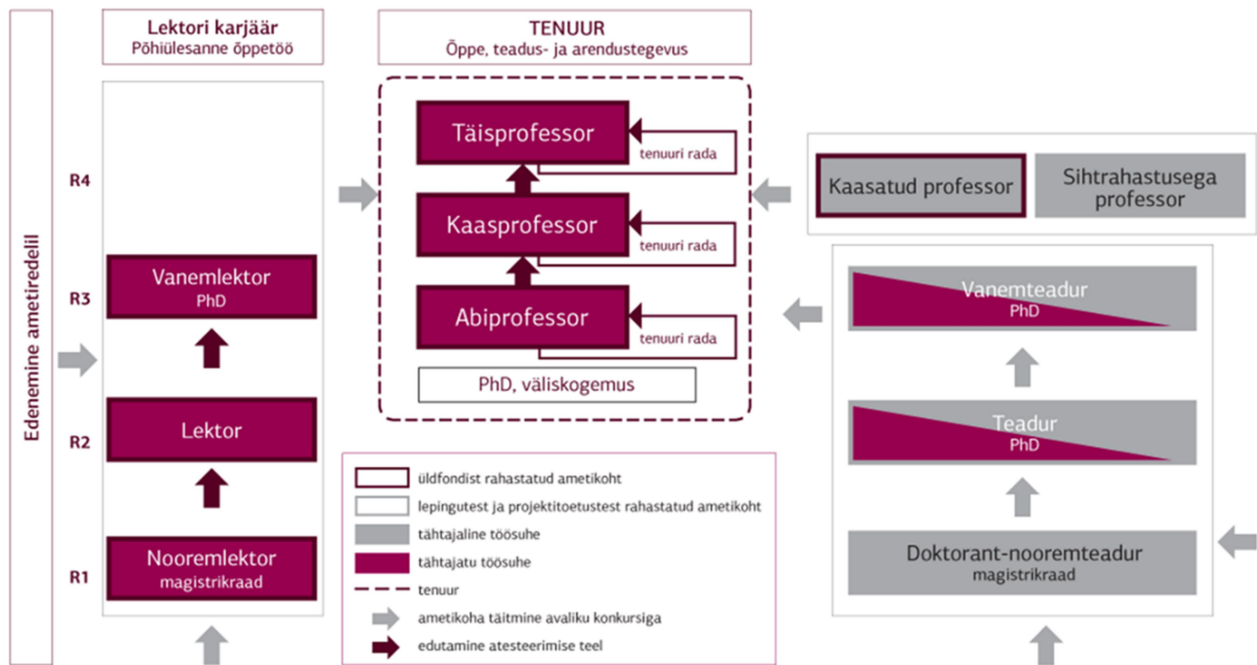
valida mitme erineva õpetamisoskuste arendamise võimaluse vahel (põhikoolitus, lühikoolitused, suveakadeemiad, õppejõult õppejõule seminarid, vastastikused õppetöö vaatlused, hea õpetamise grandid toel tehtavad arendustegevused, õpetamisteemalised konverentsid, individuaalsed konsultatsioonid). Õppejõude toetavad õppedisainerid ja õpetamisoskuste arendamise konsultandid. Ettekandes arutletakse erinevate arendustegevuste eripära, tähenduse ja tõhususe üle.

TTÜ kogemus akadeemilise karjääri mudeli rakendamisel ja selle mõju õppetöö kvaliteedile

Prof. Renno Veinthal, TTÜ teadusprorektor

2017. aasta algusest rakendas TTÜ esimesena Eestis a tenuuripõhist akadeemilise karjääri mudelit, et pakkuda kindlustunnet teadlastele ja motiveerida andekaid noori otsustama teadlase karjääri kasuks. Akadeemilise karjääri mudeli (joonis 1) keskseks elemendiks on alalised professori ametikohad ehk tenuur (tenure). Tenuuriprofessorite ülesanne on arendada oma valdkonnas välja tippkompetents nii teadus- ja arendustegevuses ja selle rakendamine õppetöös. Tenuuriprofessoritele tagab ülikool keskse rahastuse, nii ei sõltu nende teadustöö järjepidevus projektipõhise rahastamise kõikumistest või tagasilöökidest.

Joonis 1. Tehnikaülikooli akadeemilise ametikohtade mudel

Tenuuri ametikohtade moodustamise lähtekohtadena kehtivad järgmised tingimused:

- vajadus ametikoha moodustamiseks tuleneb tasemeõppe programmist, st on üliõpilased ja ained, mida on vaja õpetada,
- vajadus moodustada ametikoht tenuuri tasemel lähtub teadus- ja arendustegevuse

strateegilistest kavadest,

- tenuuri ametikoha kulude katteks on olemas võimekus lähtudes rahaliste vahendite prognoosist,
- ootused ametikoha täitjale on sõnastatud,
- kava tenuuri ametikoha täitmiseks on olemas.

Ettekandes leiavad käsitlemist järgmised küsimused seoses akadeemilise karjääri korralduse ja hea õppejõu arendusprogrammiga:

- Tenuuri käsitlemine koostamisel olevas uues kõrgharidusseadustikus;
 - Tenuurimudeli senisest rakendamisest ja ametikohtade täitmisest;
 - Konkursside ja sihtotsingute korraldamisest tenuuri ametikohtade täitmiseks;
 - Tenuuri ametikohtadele esitavate nõuete areng (akadeemilise hindamise maatriks, tenuuriprofessorite roll doktoriõppes, uurimisrühmade seisund ja rahastamine, tenuuriprofessorite akadeemiline tulemuslikkus võrdluses teistega);
 - Üliõpilaste tagasiside professorite õppetööle ja professorite kontaktõppe koormus.
- Eraldi pööran tähelepanu „Hea õppejõu arenguprogrammile“, mille eesmärgiks on järjepidevalt parendada akadeemiliste töötajate õppetöö ja õppearendustegevuse tulemuslikkust ning arendada nende õppetegevuseks vajalikke pädevusi. Õppejõu arengut toetavad meetmed on sihistatud ja lähtuvad eri kanalite kaudu saadud tagasisidest. Õppejõu arengut toetavad meetmed jaotuvad:
- baasmeetmeteks: kõrgkoolididaktika täiendusõpe, sotsiaalsete ja kommunikatiivsete oskuste koolitused (sh keelekoolitused), aktiivõppe meetodite rakendamise täiendusõpe koos individuaalsete konsultatsioonidega, koolitused õppematerjalide ja -vahendite kaasajastamiseks ning e-toe loomiseks õppeainele, programmijuhi ja valdkonnakonsultandi õppetöö vaatlused ning vaatlustulemuste analüüs koos õppejõuga või muu dekaani poolt heakskiidetud täiendkoolitus ning
 - täiendavateks meetmeteks: mentori või juhendaja kaasamine õppetöö metoodilise ettevalmistamise protsessi, tunnustatud ja/või väga hea tagasisidega õppejõudude loengute külastamine, mobiilsus – osalemine erialadidaktika konverentsidel/ seminaridel, erinevate (eriala)võrgustike töös ning Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli poolt pakutavate õppejõudude täiendusõppekursuste läbimine.